

P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B. Sc. SEM - IV

[Mark : 40

26-3-2016]

Elective Genric

[1-30 to 3-00

Humen Rights

• નીચેના હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના જવાબ આપેલ અલગ જવાબવહીમાં આપો.

- (1) માનવ અધિકારોની વિશ્વવ્યાપી ઘોષણાનો સ્વીકાર કરીને તેની જાહેરાત કયારે કરવામાં આવી ?
- (A) ૧૯૪૮ ડિસેમ્બર, ૮ (B) ૧૯૪૭ ડિસેમ્બર, ૯
(C) ૧૯૪૮ ડિસેમ્બર, ૧૦ (C) ૧૯૪૭ ડિસેમ્બર, ૧૦
- (2) લોકશાહી શાસનપ્રથાની ઓળખ કઈ છે ?
- (A) સમાજવાદ (B) લોકશાહીવાદ (C) સામ્યવાદ (D) મૂળભૂત હક્કો
- (3) ભારતના બંધારણ નાગરિકો કાયદાની નજરમાં કેવા છે ?
- (A) સ્વતંત્ર (B) સમાન (C) સામાજિક (D) આર્થિક
- (4) ગાંધીજીની દ્રષ્ટિએ ભારતીય સમાજનું કલંક કયું છે ?
- (A) સમાનતા (B) નિરક્ષરતા (C) ગરીબાઈ (D) અસ્પૃશ્યતા
- (5) કેટલા પ્રકારની સ્વતંત્રતાઓનો સ્વતંત્રતાના હક્કોમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે ?
- (A) 6 (B) 8 (C) 10 (D) 12
- (6) એક ઔદ્યોગિક એકમના કામદારોએ પોતાની માંગણી સંતોષવા યુનિયન સ્થાપ્યું તેમાં કયો મૂળભૂત હક્ક સમાયેલો છે ?
- (A) બંધુત્વતાનો (B) સમાનતાનો (C) સ્વતંત્રતાનો (D) માનવતાનો
- (7) લોકશાહી માટે કયો હક્ક મહત્વનો છે ?
- (A) શોષણ માટેનો હક્ક (B) ધાર્મિક સ્વતંત્રતાનો હક્ક
(C) સ્વતંત્રતાનો હક્ક (D) માનવતાનો હક્ક
- (8) મૂળભૂત ફરજોનો સમાવેશ શામાં કરાયો છે ?
- (A) આમૂખમાં (B) બંધારણમાં (C) અદાલતમાં (D) ધાર્મિક સ્થળમાં
- (9) ભારતના બંધારણમાં મૂળભૂત હક્કો કેટલા સમાવાયેલા છે ?
- (A) 4 (B) 6 (C) 8 (D) 10

[P.T.O.]

- (10) જન્મતાની સાથે મનુષ્યને મળતા હક્કને શું કહેવાય છે ?
 (A) ભારતીય હક્ક (B) વિશેષ હક્ક (C) માનવ હક્ક (D) ત્રણેમાંથી એકેય નહીં
- (11) બાળકને કેટલા વર્ષ સુધી મફત અને ફરજિયાત કેળવણી પ્રાપ્ત કરવાનો હક્ક છે ?
 (A) 14 (B) 16 (C) 18 (D) 21
- (12) ફરજોનું પાલન કરવું એ કોનું કર્તવ્ય છે ?
 (A) દરેક નાગરિકનું (B) દરેક સરકારનું (C) દરેક સંસ્થાનું (D) દરેક મા-બાપાનું
- (13) દેશના રક્ષણ માટે ફરજિયાત લશ્કરી ભરતીનો આદેશ આપવામાં આવે તો લશ્કરમાં જોડાવું તે દરેક નાગરિકની કયા પ્રકારની ફરજ છે ?
 (A) લશ્કરી (B) માનવીય (C) કાયદેસર (D) પ્રવૃત્તિય
- (14) કયા હક્કને ડૉ.બા.આંબેડકરે 'બંધારણના આત્મા સમાન' ગણાવ્યો છે ?
 (A) સમાનતાના હક્ક (B) માનવતાનો હક્ક
 (C) સ્વતંત્રતાનો હક્ક (D) બંધારણીય ઈલાજનો હક્ક
- (15) આપણા બંધારણનું વિશિષ્ટ લક્ષણ કયું છે ?
 (A) બંધારણીય ઈલાજનો હક્ક (B) સમાનતાનો હક્ક
 (C) માનવતાનો હક્ક (D) શોષણનો હક્ક
- (16) મૂળભૂત હક્કોના રક્ષણ માટેના વિવિધ પ્રકારના આદેશો કોણ બહાર પાડે છે ?
 (A) રાષ્ટ્રપતિ (B) અદલતો (C) વડાપ્રધાન (D) મુખ્યમંત્રી
- (17) કઈ સાલમાં મૂળભૂત ફરજોનો બંધારણમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ?
 (A) 1981 (B) 1976 (C) 1978 (D) 1947
- (18) રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો મુજબ રાજ્ય કયા પ્રાણીઓની કતલ થતી અટકાવે છે ?
 (A) વન્ય (B) જંગલી (C) દુધાળાં (D) માંસાહારી
- (19) એક રાજ્યનો વેપારી બીજા રાજ્યમાં પોતાનો ઉદ્યોગ શરૂ કરે તેમાં કયો હક્ક સમાયેલો છે ?
 (A) માનવતાનો હક્ક (B) સમાનતાનો હક્ક
 (C) સ્વતંત્રતાનો હક્ક (D) શોષણ સામેનો હક્ક
- (20) ધરપકડ કે અટકાયત બાદ કેટલા સમયમાં વ્યક્તિને કોર્ટમાં કે મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ રજૂ કરવો પડે છે ?
 (A) 24 કલાક (B) 36 કલાક (C) 48 કલાક (D) 52 કલાક
- (21) નાગરિકને વેઠપ્રથાથી રક્ષણ આપતો કયો હક્ક અપાયો છે ?
 (A) શોષણ સામેનો (B) ધાર્મિક સ્વતંત્રતાનો (C) સમાનતાનો (D) સાંસ્કૃતિક હક્ક

- (22) બધા ધર્મો કોના સમક્ષ સમાન ગણાય છે ?
 (A) ધાર્મિક સંસ્થા (B) રાજ્ય (C) લોકો (D) એકપણ નહીં
- (23) રાજ્ય ધારા ચાલતી કોઈપણ સંસ્થા કયા પ્રકારનું શિક્ષણ આપી શકતી નથી ?
 (A) જાતીય (B) રાજકીય (C) ધાર્મિક (D) સામાજિક
- (24) ભારત કેવો દેશ છે ?
 (A) ખેતી પ્રધાન (B) સામ્યવાદી (C) લોકશાહી (D) સમાજવાદી
- (25) જાતિ, જ્ઞાતિ, લિંગ, ધર્મ કે જન્મસ્થળના આધારે નાગરિક પ્રત્યે ભેદભાવ રાખવો નહીં - તેવી સ્પષ્ટતા કયા માનવહક્કમાં કરવામાં આવી છે ?
 (A) સ્વતંત્રતાના (B) સમાનતા (C) ધાર્મિકતા (D) શૈક્ષણિક
- (26) સરકારની નીતિ વિરુદ્ધ વ.પત્રમાં તંત્રી દ્વારા લખાણ આવે તો તે કઈ સ્વતંત્રતા ગણાય છે ?
 (A) અભિવ્યક્તિની (B) લખવાની (C) વાંચવાની (D) સરકારી
- (27) કયા પ્રકારની અટકાયતમાં વ્યક્તિને સલાહકાર બોર્ડ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવે છે ?
 (A) દિવાની અટકાયત (B) ફોજદારી અટકાયત
 (C) લશ્કરી અટકાયત (D) પ્રતિબંધક અટકાયત
- (28) કયો દિવસ 'મૂળભૂત ફરજ દિન' તરીકે ઉજવાય છે ?
 (A) 20 જાન્યુઆરી (B) 22 જાન્યુઆરી (C) 24 જાન્યુઆરી (D) 26 જાન્યુઆરી
- (29) કયો હક્ક મૂળભૂત હક્કોમાં સમાવિષ્ટ નથી ?
 (A) સમાનતાનો (B) સ્વતંત્રતાનો હક્ક
 (C) સાંસ્કૃતિક હક્ક (D) જીવન નિર્વાહના જરૂરી સાધન મેળવવાનો હક્ક
- (30) કોના મતે સામાજિક અને આર્થિક લોકશાહી વિના રાજકીય લોકશાહી અધુરી છે ?
 (A) ગાંધીજી (B) વ.પટેલ (C) ડો.બા.આંબેડકર (D) ડો.કૃપલાણી
- (31) નીચેનામાંથી કયું લક્ષણ બંધારણમાં નથી ?
 (A) સમાજની મૂળભૂત સંસ્થાઓ (B) મૂળભૂત હક્કો
 (C) રાજનીતિના સિદ્ધાંતો (D) મૂળભૂત ફરજો
- (32) મૂળભૂત હક્કોની યાદીમાં કયો હક્ક બાકાત છે ?
 (A) રાજનીતિજ્ઞનો હક્ક (B) બંધારણીય હક્ક
 (C) સ્વતંત્રતાનો હક્ક (D) સમાનતાનો હક્ક

- (33) માનવ હક્ક એટલે..... ?
- (A) મનુષ્યનો જન્મ જે હક્ક પ્રાપ્ત થાય તે (B) માનવીની ફરજોનો હક્ક
(C) લડતનો હક્ક (D) સર્વજીવોને જીવવાનો હક્ક
- (34) સમાજના પછાત વર્ગોને વિશેષ રક્ષણ આપવાની નીતિ કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (A) હકારાત્મક ભેદભાવ (B) વર્ગીય ભેદભાવ
(C) વર્ગીય ભેદભાવ (D) ત્રણેયમાંથી એકેય નહીં
- (35) પોલીસ ખૂનના આરોપમાં એક વ્યક્તિની ધરપકડ કરી જેલમાં પૂરે તો કયો મૂળભૂત હક્કનું ઉલ્લંઘન થયું ગણાય ?
- (A) સમાનતાનો હક્ક (B) સ્વતંત્રતાનો હક્ક
(C) શોષણ વિરોધી હક્ક (D) માનવ વિરોધી હક્ક
- (36) કેટલા વર્ષથી ઓછી વયનાં બાળકને કામોમાં રાખી શકાય નહિ ?
- (A) 18 (B) 16 (C) 14 (D) 12
- (37) ગુજરાત રાજ્યનો એક શહેરમાં રહેતા કેટલાક નાગરિકોએ પોતાનાં બાળકો ભણાવવા ખાસ શાળા શરૂ કરી તેમાં કયો મૂળભૂત હક્ક સમાયેલો છે ?
- (A) સ્વતંત્રતાનો હક્ક (B) ધાર્મિકતાનો હક્ક
(C) સમાનતાનો હક્ક (D) સાંસ્કૃતિક અને શૈક્ષણિક હક્ક
- (38) મૂળભૂત હક્કોના રક્ષણ માટેના વિવિધ પ્રકારના આદેશો કોણ બહાર પાડે છે ?
- (A) રાષ્ટ્રપતિ (B) વડાપ્રધાન (C) મુખ્યમંત્રી (D) અદાલતો
- (39) સમાજના કયા વર્ગોના આર્થિક અને શૈક્ષણિક હિતોના રક્ષણની સૌથી મહત્વની જવાબદારી રાજ્યની છે ?
- (A) નીચલા વર્ગો (B) મધ્યમ વર્ગો (C) ઉચ્ચ વર્ગો (D) એકપણ નહીં
- (40) દર વર્ષે કયા દિવસે 'માનવ હક્ક દિન' તરીકે ઉજવવામાં આવે છે ?
- (A) 5 જૂન (B) 5 જાન્યુઆરી (C) 5 ડિસેમ્બર (D) 10 ડિસેમ્બર